

פרק ד'

מאיר ברוח קדשו

יומא דשוקא

והביא בספר אצבע קטנה כתב יד החסיד הישיש ר' אליעזר צבי ז"ל נכד הרב דוב בער מלמד הנ"ל זה הלשון שמעתי מר' יאקוב שו"ב בקהילת קודש פודהייץ שסיפר מה ששמע מר' שמעון קצב כי הרב הקדוש ר' מאיר בילדותו כשהיה כבן עשר שנים ולמד אצל זקני החסיד הרב דוד בער בפודהייץ היה דרכו בכל יום חמישי בשבוע שהוא יומא דשוקא בפודהייץ לקבץ נדבות ולחלק לעניים לצרכי הוצאות שבת. פעם אחת בא אל ר' שמעון קצב (והוא סיפר כל זה לר' יאקוב שו"ב הנ"ל) וביקש ממנו נדבה צ"ל אחד כדרכו. אמר לו ר' שמעון מאירצו אני אתן לך ב' צ"ל בתנאי שתגד לי אם השור הזה שאני רוצה לקנותו אם יהיה כשר. השיב לו אם תתן לי חצי פערציגער (לפנים היה ערך המטבע ההוא עשרה צ"ל) אגיד לך. ונתן לו אמר השור הזה הוא טריפה ושאל אותו על שור אחר אם יהיה כשר. השיב לו אם תתן לי עוד חצי פערציגער אגיד לך. ונתן לו. אמר לו השור הזה "גלאט כשר" בלי שום סירכא

כשמואל הנביא שטרם שנולד נתברך מהכהן הגדול צדיק הדור מיום הגמלו מוקדש לעבודת ה'. ובעודו נער החל רוח ה' לפעמו עד אשר ידעו כל ישראל כי נאמן הוא לנביא לה' כאיש שהיה לאורים לישראל ונקרא בשם הרואה כי לפניו נגלה כל נעלם כקטן כגדול כדברים הנוגעים לכלל ישראל כן גם חיי עסקי הפרט וצרכי כל יחיד עד שגם כאשר בקשו אתונות אבודות הלכו אל הרואה כי יגיד להם הדרך איפה לבקשה כאלו וכאלו נפלאות אין מספר. מעין דוגמא של מעלה היה רבינו הקדוש המאיר ברוח קדשו ובענות צדקו רבינו מאיר מפרעמישליין זכותו יגן עלינו הוא שנתברך טרם שנולד מגדולי עולם רבותינו הקדושים המגיד מזלוטשוב ומרן בעל נועם אלימלך הוא הגבר מורס מרבבות עם בעודו בימי נעוריו כבר היה רגיל ברוח הקודש עוד בילדותו ממש בה בזמן שלמד בפודהייץ אצל החסיד המקובל מורינו ורבינו הרב רבי דוב בער מלמד זכר צדיק לברכה:

הראשון וכן היה כדבריו, הראשון
היה טריפה והשני היה "גלאט
כשר":

בשבוע השני כאשר בא הנער
הקדוש על הפלאץ של השוורים
לקבץ נדבות מן הסוחרים: אמר לו
ר' שמעון הקצב מאירצו, אני אתן
לך פערציגער אחד שתגיד לי על כל
השוורים הנמצאים כאן להמכר
איזה כשר ואיזה טריפה. השיב לו
אם תתן לי חצי פערציגער בעד כל
שור ושור אגיד לך. והנה שמעון לא
אחר להתיישב בדעתו ושילם לו
בעד כל השוורים כרצונו. והגיד לו
זה כשר וזה טריפה זה כשר וזה
טריפה וכן כולם, והנער הקדוש
שמח שמחה גדולה כי עתה יש בידו
סכום הגון לחלק לעניים ולא
יצטרך לכתת רגליו כל היום לילך
בכל בית לקבץ נדבות ולהתבטל
מעבודתו. קיצור הדברים ר' שמעון
הקצב ידע לקנות הכשרים
והקצבים האחרים קנו הטריפות.
ויהי כראות ר' שמעון כי דבריו
הקדושים קולעים אל השערה ולא
נפל מכל דבריו ארצה אמר לנער
הקדוש בשבוע השלישית הנה
אעשה עמך חוזה ואשלם לך בכל
שבוע בעד כל השוורים כרצונך רק
שיהיה הדבר בסוד. השיב לו אין
זה סוד רק אם תתן לי חצי

(ועיון בספר חסידים סימן תס"ח שכתב
יש חכמה שאדם יודע בבהמה או בחיה
אח"כ 1234567)
אם היא כשירה או טריפה. ושם סימן
תתל"ג אחד היה יודע לעיין בבהמה
בחייה אם היא כשירה או טריפה וכו'.
והביא שם בהגהות מקור חסד מדרכי
משה יורה דעה סימן ל"ה שהובא שם
מתשב"ץ בשם רבינו יהודא החסיד
שהמעביר יד ע"ג בהמה ותשפיל ראשה
ודאי כשרה ויעוין בהגהות הגאון רש"ש
בכורות נ"ח ע"ב ד"ה כל אשר יעבור תחת
פרט לטריפה שאינה עוברת עפרש"י
והתוס' בחולין קל"ו תמהו וכו' ולענ"ד
נראה לפרש ע"פ מה שראיתי בד"מ וכו'
אם תשפיל לארץ ודאי כשירה וזהו כוונת
הברייתא כל אשר יעבור תחת פרט
לטריפה שאינה עוברת תחת וכו' ונכון
בעזה"י עד כאן לשון הרש"ש אמנם הנה
נודעים דברי מרן אור ישראל מרוזין זכר
צדיק לברכה על הפסוק ישלח דברו
וירפאם שראשי תיבות ידו וסופי תיבות
מוח שרצונו לומר שבהמשכת המוח יוכל
לפעול כמו בידו כן גם רבינו הקדוש
כנראה לא הוצרך לשום ידו הקדושה על
כל בהמה אך כל סתום לא עממוהו).
והגם שהיה עוד ר' שמעון הקצב
מסופק אם דבריו כנים עם כל זה
נתן לו שני חצאי פערציגער כי
הנער הקדוש היה נחמד לבריות.
ובשגם כי ידע אשר לצורך עניים
הוא מקבץ נדבות. והנה הוא קנה
השור השני וקצב אחר קנה השור

ההצלחה עומדת לימינו. ויתרשו
ולא ענו דבר:

והתחילו הקצבים לחקור אחרי ר' שמעון הקצב ולספור צעדיו לראות מה הוא עושה זה איזה זמן שכל בהמותיו המה באמת כשרים אם ע"י כישוף או דבר מה ויראו והנה ביום החמישי יומא דשוקא מטייל הוא עם הנער הקדוש על השוק והוא מראה בידו על השוורים. וכאשר הלך ממנו באו גם המה אל הנער הקדוש ויאמרו לו מאירצו התפלל גם עלינו כאשר עתה מתפלל על ר' שמעון או עשה גם בעדינו מה שאתה עושה בעד ר' שמעון. ויען להם הנער הקדוש אין אני עושה כלום ואם תתנו לי חצי פערציגער אגיד גם לכם. ויאמרו אליו מה אתה מגיד לעשות הגד נא לנו, ונעשה גם אנחנו כר' שמעון. ויען להם הוא שואל אותי איזה שור הוא כשר ואיזה טריפה ואני מגיד לו. ויתנו לו חצי פערציגער וירמזו על שור העומד למולם ויאמר שור זה טריפה וירמזו לו על שור אחר ויאמר להם הלא לא נתתם רק חצי פערציגער אחד לצדקה ור' שמעון נותן בעד כל שור חצי פערציגער ויאמרו זה לזה אכן נודע הדבר ויהי מן היום ההוא והלאה עשו כל הקצבים יד אחת

פערציגער בעד כל שור אגיד לך. קיצור הדברים דבר זה לא נודע לשום איש משך רבע שנה כי בכל יום ה' בא אליו ר' שמעון הקצב ושילם לו במוקדם בעד כל השוורים והוא אמר לו בחשאי זה כשר וזה טריפה וכן כולם:

והנה ר' שמעון הקצב נתעשר והקצבים האחרים נדלדלו מאוד כי ר' שמעון ידע לקנות רק כשרים אף שנתן בעדם מעט יותר משווים והם קנו הנשארים ונטרפו וידוע שבארצינו גאליציען בשר כשר ביוקר ובשר טריפה בזול. ויבואו הקצבים ויצעקו מרה לפני הרב הגאון דפה (לא שמעתי מפי ר' יאקוב שו"ב איזה רב היה אז אב בית דין בפודהייץ אך כפי הנראה היה אז אב בית דין הרב הגאון בעל מחבר ספר לב ארי' על מסכת חולין) כי השוחטים לוקחים שוחד מר' שמעון קצב ומכשירים בהמותיו ושלחם מטריפים, ויען להם ר' ליזר שו"ב (הוא היה אז השו"ב הזקן ור' יאקוב שו"ב שסיפר לי כל זה היה אברך) איך תאמרו שאנחנו חשודים חס ושלום לקבל שוחד והלא אתם רואיי בבית המטבחים כי כל בהמותיו המה גלאט כשר ואין מקום לספק כלל ומה נעשה אם יד

אוצר החכמה

לייב טוב עשית שגערת בו א יונגעל
טאר נישט אוסזאגען פונם חדר
[ילד אסור לו לספר ממה שנעשה
בחדר] עד כאן לשונו אות באות
בספר אצבע קטנה מהזקן המופלג
ר' אליעזר צבי ז"ל. ובהשתלשלות
יחוסו מביא כי אחרי פטירת הרב
הקדוש ר' ארון לייב ובנו ר' מאירל
ישב על כסאו היה הר' דוב בער
מלמדו לפנים כפוף לפניו והסתופף
בצל תלמידיו והרב הקדוש ר'
מאיר אמר בזה הלשון ר' בער
מלמד איז איין [הוא] ארון הקודש
כן שמעתי מפי דודי ר' מרדכי
טארטטן ששמע זאת מפיו הקדוש
עד כאן לשונו :

ונתנו בשותפות לנער הקדוש הסך
אשר קצב לו לצדקה ויוליכו אותו
על הפלאץ של השוורים ויגד להם.
ויודע הדבר בעיר כי מאירצו מגיד
רוח הקודש :

טוב עשית שגערת בו

וסיפרה לי אמי זקנתי חיי שרה
נשמתה עדן, ששמעה מפי אבי
זקיני ר' בער מלמד ז"ל שכאשר
נודע לו הדבר הזה גער בו לבל
יאמר עוד וכאשר נסע אבי זקיני
הנ"ל לפרעמישליין לאביו הצדיק
אביו ר' ארון לייב זכותו יגן עלינו
וסיפר לו המעשה ואיך שגער בו על
זה. אמר לו הרב הקדוש ר' ארון

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

אור המאיר >מהדורה חדשה< מרגליות, ראובן בן משה עמוד מס : 43 הודפס ע"י אוצר החכמה

פרק ה'

סיפורי נפלאותיו וקשריו עם גדולי הדור

מרגלא בפומי דר' מאיר הוא רבינו הקדוש כשנתגדל והנהיג נשיאותו אמר מה ביני לבין הרב הקדוש מרוזין זכר צדיק לברכה עליו נאמר "הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד" אף כי הון ועושר בביתו עם כל זה צדקתו עומדת לעד אבל עלי מאיר נאמר "פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד" כל כחי ועבודתי היא במדת הצדקה. מעודו היה פזרן בממונו ולא לנה אצלו פרוטה ויותר מזה כשהגיע לפני השבת לא חסך מעמל נפשו לקבץ נדבות ולעשות כל אשר ביכולתו ויותר ממה שהיה בידו למען שיוכל לפזר לעניים להכין צרכי שבת. בוצין מקטפא ידיעי שכן ראינו שבנערותו הלך לקבץ כסף למען לחלק לעניים להכין כל צרכי שבת וגם השתמש ברוח קדשו לומר לר' שמעון הקצב איזו בהמה היא טריפה ואיזו היא כשרה אך למען שיהיה בידו כדי נתינה לעניים. וגם כאשר נתגדל ונשא את אשתו הצדקת שלאמטשע עליה השלום היה מסתפק במועטא דמועטא כעני ואביון והכל היה מפזר לעניים והיה מאכיל ומשקה מנעיל ומלביש אביונים והיה שולח מעות הרבה לעניי ארץ ישראל, ובימי חרפו טרם שהתחיל לנהוג נשיאותו היה מתפרנס מפרה חולבת אחת והיה דרכו לקמץ בכל מה דאפשר בכדי שיהי בידו לחלק לעניים בשר של שבת קודש. פעם אחת ביום הרביעי בשבוע לא היה בידו אף פרוטה אחת לחלק וחשב בדעתו מה לעשות והסכים במחשבתו לשחוט פרתו ולחלק בשרה לעניים. וכן עשה. בחצות הלילה לקח הפרה והוליכה אל השוחט, וציוה לשחטה ולחלק כל הבשר לעניים עוד באותה לילה. בבוקר השכם הלכה הרבנית עליה השלום לחלוב הפרה ולא מצאה אותה והיתה מחפשת אחרי וראתה כי איננה אז באה לפני בעלה הקדוש ותספר לו במר לבה כי הפרה נאבדה והשיב לה רבינו חס ושלום לא נאבדה כי אם עלתה השמימה (סדר הדורות החדש):

עצת היצר

וסיפר רבינו הקדוש זכר צדיק לברכה אחרי הסתלקות אבי מורי

מסתפק במועטא דמועטא כעני ואביון והכל היה מפזר לעניים

פרוטה לקנות איזה דבר בשבילך
להחיות נפשך מיד בטחתי בחסדו
בכל לבי ובאותו רגע בא אלי שליח
מגביר אחד והביא קאווע וצוקער
וגם מעט כסף וראיתי כי ישועת ה'
כהרף עין וחסדו לא ימוש ממני:

כל הבורח מן הגדולה, הגדולה מחזרת אחריו

וכאשר אמרו חכמינו זכרונם
לברכה הקדושים כי כל הבורח מן
הגדולה הגדולה מחזרת אחריו כן
היה רבינו הקדוש שבענוות צדקו
ברח מן הגדולה ומאס כסף
תועפות חזרה הגדולה אחריו
והתחילו אלפי ישראל להשכים
לפתחו והעניקו לו מלא חפנים
מאשר חננס ה'. והביא הרה"ג ר'
אברהם איטינגא ז"ל בספר דעת
זקנים בפירקא דר' מאיר שפעם
אחת בא דרשן אחד לפרעמישליין
ודרש דרוש גדול ונכבד בבית
הכנסת אשר מצא חן בעיני כל
שומעיו ואף על פי כן אך מעט
קיבץ וטרם נסעו מן העיר נכנס אל
רבינו הקדוש לקבל ממנו ברכת
פרידה. וכבדהו רבינו הקדוש ויתן
לו כסא לשבת, ובאותו זמן דחקו
שם רבים ונכנסו אל הקודש פנימה
והעניקו פדיונות ביד רחבה ועיני
הדרשן רואות וכלות ואש הקנאה
בערה בלבו ויאמר במחשבתו הן

זכר צדיק לברכה כשהגיעו הימים
המקודשים ראש השנה יום
הכיפורים וסוכות באו אלי הרבה
מחסידי אבי וקבצתי אז לערך
מאה רענדליך מדמי הפדיונות
וברכתי לכל אחד אשר כברכתו
ונסעו לשלום לבתיהם. מיד בא
אלי היצר ואמר לי מאיר לא תהיי
שוטה הן תדע כי האנשים האלו
לא אליך באו אך למען כבוד אביך
שרצו להתפלל באלו הימים
המקודשים בבית מדרשו אבל לא
תשוב לראותם כל ימי החורף ובכן
אם לא תפקיד אצלך מעט הכסף
שקבצת עתה תגווע אתה וכל בני
ביתך מרעב ומקור כל ימות החורף
והן האנשים האלו לך נתנו הסכום
הזה ויש לך רשות להשתמש בו
בשבילך והנה התבוננתי והכרתי
מיד כי זהו מעצת היצר הצבוע
הידוע שחפץ ללכוד אותי ברשתו
לשתול בלב מאיר תאות ממון שלא
לבטוח בהשם יתברך חס ושלום.
ומיד הלכתי ובאותו לילה חלקתי
כל מה שהיה לי לעניים על עצים
לחורף מבלי להשאיר לי אף פרוטה
אחת. כעלות השחר שבת לביתי
והתפללתי ומרוב עמל ונדודי
בלילה שלא נחתי כלל נחלשתי
וחפשתי איזה דבר להשיב נפשי
אמרה לי הרבנית שלי מה אעשה
שלא השארת כלום ואין בידי אף

בשגועון ינהג וגו' כי היה זר בעיניו
התנהגויותיו ודבוריו ומיד הרגיש
רבינו הקדוש בדבר ואמר הגד נא
למדן מה תרגום הפס' במלכים כי
בשגועון ינהג כיצד מתרגם שם
התרגום. ולא ענה כלום. פתח
רבינו הקדוש ואמר המתרגם
תרגם ארי בחוכמתא כי היה נראה
שהוא מתנהג בשגועון אבל באמת
היו הדברים בחכמה עמוקה
ונפלאה וחלילה לא היה מתנהג
בשגועון. אז ידע האיש ההוא כי
רבינו הקדוש הוא איש אשר רוח
אלהים בו ומני אז שקד על דלתי
ביתו:

בני קרח לא מתו

אולם בני קרח לא מתו בכל עת
וזמן ישנם בני מריבה החולקים על
צדיקי הדור ושונאים אותם
כשנאת הרע אל הטוב והארור
לברוך. כן היה גם בפרעמישליין
איש אחד מסור שהיה נקרא בכינוי
שכנא דריי. והאיש ההוא הלשין
גם על רבינו הקדוש והציק לו
מאוד וכששאלו תלמידיו של רבינו
את רבם הקדוש למה לא יבער
אותו אמר גם רשע ליום רעה טעמי
ונמוקי עמי שלא ארצה לקללו אבל
מקוה אני כי ילקט עצמות תחת
שלחן בני. וכן היה כי אחרי פטירת
רבינו הקדוש שהתחיל חתנו הרב

אנכי דרשתי אתמול דרוש עצום
ונשגב כל השומעים קלסוהו ובכל
זאת לא נתנו לי מאומה ופה יפזרו
כסף תועפות ויעטרוהו בזהובים
ברוח נדיבה. ומיד הרגיש רבינו
הקדוש ברוח קדשו מחשבתו
ויאמר ידוע מפי סופרים וספרים
כי הצדיק משפיע מכחו להאנשים
המקשיבים לקולו והנה אנכי שונא
בצע תכלית שנאה כסף נבזה בעיני
ונמאס ובזה משפיע אני מרוחי
לאנשים הבאים אלי וישנאו גם
המה את הכסף ונותנים ממנו לי
לא כן אתה שהנד אוהב כסף ואתה
נותן מרוחך עליהם ותחזק אהבתם
אל הכסף ביתר שאת ויטמנו אותם
בצלחתם ולא יתנו לך משאת
מאומה:

כי בשגועון ינהג

כן הרגיש ברוח קדשו מחשבת כל
איש שבא לפניו ידע לכוון את
הרוחות בדברים שמליבא לפומא
לא גליא ובחכמת אלהים שבלבבו
השכיל בנועם מדברותיו להשיב על
הרהורי לבם. פעם אחת הסב אצל
שלחנו הטהור למדן אחד מתנגד
לחסידות והיה מתחקה על דרכי
רבינו הקדוש הנהגותיו וסדר
עבודתו ולאשר לא הבין עמקות
כוונתו הקדושה נפל במחשבת
האיש ההוא לשון הכתוב כי

מרחוק את רבינו השפיל כובעו למטה עד אחרי עיניו בכדי שלא להסתכל בפני רבינו. והקפיד רבינו על זה ואמר לו תוכל להסתכל בפני מאיר ולא יגיע לך מזה שום רע אבל החסיד ההוא לא חפץ בשום אופן לראות פניו אף כרגע אמר לו רבינו הנה בפני לא חפצת אבל בפניך יסתכלו. ביום ההוא הלך החסיד למסחרו בכפר הסמוך לליפקאן והזדמן שהתחיל לריב עם ערל אחד והערל ההוא התרגז מאוד ובקרדומו הכה אותו על פניו והרגו. ולא יכלו להכירו כי נטשטש כל צלמו ובאו בית דין וכל קרוביו מהעיר להסתכל בו להכירו להתיר אשתו. ומני אז יראו מגחלתו:

הרב מאפטא

פעם אחת בא מרן הקדוש מאפטא זכותו יגן עלינו לליפקאן וספרו חסידי אפטא לרבם הקדוש כי הרי מאיר הדר בכאן אינו אוכל משחיטת השו"ב [השוחרט ובודק] שלהם ואומר גם לכל השומעים בקולו שלא לאכול משחיטתו והוציא לעז על השו"ב כי הוא בעל עבירה רחמנא ליצלן באין עדים ראיי והוכחה ועל ידי זה היתה מריבה בין אנשי העיר. וכאשר בא רבינו הקדוש לקבל שלום מהרב הקדוש מאפטא זכותו יגן עלינו

הקדוש ר' אברהם חיים זכר צדיק לברכה לנהוג נשיאתו במיקלייוב בא בכל שבת לסעודה שלישית כלב שחור אחד והניח עצמו תחת השלחן ולקט עצמות. וכאשר רצו החסידים לגרשו לא הניחם הרב הצדיק ר' אברהם מטשי זכר צדיק לברכה וקרא לו שכנא דריי. אמנם רבינו הקדוש הרבה סבל ממנו וגם הוכרח לעקור דירתו איזה זמן ממקום אבותיו בפרעמישליין לעיר ליפקאן שדר שם שלש שנים:

אבל גם שם לא מצא מנוח כי שם מעבר לגבול לא הכירו האנשים אותו לא ידעו צדקתו וקדושתו ודרכי אבותיו הקדושים לא התרגלו לשמוע רוח הקודש באתגליא לזאת היה דרכו בקודש מוזר בעיניהם וביחוד היו שם הרבה מחסידי הרב הקדוש מאפטא זכותו יגן עלינו שהתחילו בדלטוריות [להלשין] עליו גם לפני מרן הרב הקדוש מאפטא זכר צדיק לברכה. וסיפר הרב החסיד ר' דוד מלאך ז"ל ששמע מפי הרב הצדיק ר' ישראלטשי מקאליש שסיפר שפעם אחת הלך עם דודו הקדוש הוא רבינו בליפקאן למקוה. ופגעו בחסיד אחד מאנשי השם שהנהיג את המחלוקת על רבינו. והחסיד ההוא בראותו

איזה זמן שאינה נותן לה מאומה והיא עם ילדי גוועים ברעב. כל העומדים בחדר נשארו כפואים מתמהון והתחילו לחפש אחרי השו"ב אבל לא מצאוהו כי אם אחרי זמן מרובה מוטבע בתוך בור מים שהיה באותו חצר. שמיד בראותו אותה וידע שיתגלה קלונו ברח מהחדר והשליך עצמו שם ואז ידעו כולם כי דבר אלהים אמת בפי רבינו הקדוש אור עולם:

חורשים בית קברות

אחרי עבור שלש שנים להיותו בליפקאן שב רבינו לעירו מקום אבותיו הקדושים וכבר היה מפורסם מאוד לבעל רוח הקודש אמתי ובעצתו נהל כל הבא לדרוש ממנו עצה ותושי' ואם אמרתי אספרה כמו ריבוי נפלאותיו הנה תלא עט אנוש לכתוב עלי ספר כי כמדת רגעי חייו כן היו. יום יום דרשו לשכנו אנשים שונים והוא ענה לכל אחד מהם ברוח קדשו ועין בעין ראו כי רוח ה' דיבר בו. ואכתוב מהם אך דברים אחדים מהרבה ששמעתי מפי אנשים נאמנים וחסידים מובהקים וגם הדברים ידועים ומפורסמים. כמו בשובו לפרעמישליין מצא שבא שם כומר אחד רשע ושונא ישראל גדול שהצר לישראל בכל אשר יכול.

הסבו איתו כל מתנגדיו ובראשם אותו השו"ב ובאו עמו לחדרו של הרב הקדוש מאפטא ובפניו התחילו לריב עמו. ויאמר הרב הקדוש מאפטא לרבינו הן כבודו יודע כי להוציא אדם מחזקת כשרות אין יכולים לסמוך על רוח הקודש ולהעביר אדם מפרנסתו שלא יהי' שו"ב נצרך עדים וראי' כדת של תורה. ויען רבינו מה אעשה כשהראה לפני סכיני ראיתי עליו רושם תועבה רחמנא ליצלן ואיני רשאי לכבוש מה שאדע ואם כי אין עדים הנה אתפלל לה' שיתגלה האמת. אמר הרב הקדוש מאפטא הנה הוא השו"ב של הקהלה הזאת ובכן מהנחוץ לברר הענין תיכף ואי אפשר להעבירו מקודם על סמך שיבורר אחרי כן ובכן התפללו לה' שיבורר תיכף ומיד. התחילו פניו של רבינו הקדוש להשתנות ועמד בתפלה. בין כך וכך באה ערלית אחת עם שני ילדי' ודחקה עצמה לחדרו של הרב הקדוש מאפטא וכראות השו"ב אותה וילדי' מיד נעלם מן החדר. והערלית התחילה לבכות לפני הרב הקדוש מאפטא ותספר שזה מכבר שדרה בסתר עם אותו השו"ב וגם ילדה ממנו אלו הבנים והוא כלכל אותה ובני' שנתן להם איזה סכום מדי חודש בחודשו וזה

עגלתו ומיד יצאו הסוסים והובילו אותו לביתו ומני אז יראו כל הערלים לנגוע בקברי אנשי אלהים. וכל הבא היום לבקר מקום משכב רבינו מאיר הגדול זכותו יגן עלינו בפרעמשליין רואה כי מצבתו ומצבת משפחתו המה באמצע בית החיים ומכל הצדדים פנוי מקום רב ואצל חומות בית העלמין מצבות לרוב אותן המצבות שהוסרו אז ממקומן כל זה נודע בבירור לכל אנשי פרעמשליין ומשפחתו הקדושה:

שבת אצל מי

ושמעתי מהרב מוריני ורבינו הרב רבי אהרן משה קאווע נרו יאיר ששמע מפי חד מחסידי קדמאי מוריני ורבינו הרב רבי לייב געססער ז"ל משטפערץ שסיפר שבימי עלומיו כשדר בוילקוטש הלך הרי לייב ברגליו מוילקוטש לפרעמשליין לשבות אצל רבינו הקדוש. עייף מעמל הדרך בא בערב שבת קודש לפרעמשליין והלך מיד לקבל שלום מרבינו. וכאשר בא וקיבל שלום אמר רבינו הקדוש למשמשו אריי תן לו כוס יין שרף שיהי בו כדי שיעור וגם צפחת עבה תן לו כי עליו עוד ללכת היום דרך רב לכפר פלוני. הרי לייב תמה מאוד מבלי לדעת למה

ויהי היום כאשר קנו קהל עדת ישראל בפרעמשליין בית חיים חדש אחר^ה שכבר נתמלא הישן התחיל הכומר לתבוע ששיבו את הישן באמרו כי היה המקום ההוא מקודם נחלת בית תפלתם. ובהיותו תקיף בעירו וכל כתבי בית המשפט בידו וביד היהודים לא היה שום שטר על קנין המקום^{הוא} ההוא זכה הכומר במשפטם והשכיר ערלים לחרוש את הבית חיים מקום מנוחת אבותיו הקדושים של רבינו. הערלים אנשי המקום יראו מלפני רבינו כי הודיע להם שמזהירם לבל יחללו את המקום הקדוש ההוא. אבל הכומר ימת שמו^{הוא}, שכר ערלים שבאו מחדש שמה שלא הכירו את רבינו ולא ידעו את דבר קדשו והמה התחילו לחרוש בבית החיים ועל ידי זה הוסרו ממקומם הרבה מצבות ישנות. אבל בהגיעם לשטח מנוחת רבינו הקדוש ר' מאיר הגדול זכותו יגן עלינו ומשפחתו הקדושה מיד נטבעו הסוסים בארץ והערל הנוהג לא יכל להזיז אבר אחד מאיבריו ונשאר נצב על מקומו מבלי יכולת למוש ממנו. הדבר הזה הפחיד את כל הערלים ותהי עליהם חרדת אלהים ונסו איש לביתו והנשארים לקחו את הערל החורש והניחו אותו על

יצטרך להיות היום בערב שבת בזה הכפר. אמר לו רבינו אתה לייב לא תשבות שבת זו אצל מאיר בפרעמישלין ^{אוצר החכמה} התחיל הר' לייב לבקש את רבינו שירשה לו להיות אצלו וסיפר לו כמה יגע בדרכו עד כי בא הנה שלא היה בידו לשלם שכר עגלה והוכרח לילך ברגליו בעת קור ושלג ועתה חפצו ורצונו לשבות פה אצל רבינו. אבל רבינו הקדוש באחת, אתה לא תהיה בשבת זו אצלי כי אם בכפר פלוני שיש שם איש אחד שהנאני זה כמה פעמים ביד רחבה ועתה יוכל להכשל ח"ו ובכן אני מצוה לך שתלך ותשבות אצלו ודע כי עליך לשמור צעדיו בכל יום השבת באשר ילך תלך בחדר אשר יישן תשכב גם אתה ולא תסיח דעתך ממנו גם רגע אחת.

התחיל הר' לייב להתנצל כי אין בכחו ללכת עוד עד כפר זה אחרי טלטוליו בכל ימי השבוע. אמר לו רבינו לך עד קצה עירי פרעמישלין ושם על הדרך המוביל לאותו הכפר תמצא עגלה אשר אופניי שקועים בטיט ותעזור לבעל עגלה להוציאם והוא יקח אותך על עגלתו ותבא שמה בעת שאותו האיש ידליק נרות שבת ומני אז אל תזוז ממנו כל יום השבת ראה הזהרתיך. בעל

כרחו עשה ר' לייב כדברי רבינו והלך לקצה העיר וכדבריו מצא שם העגלה השקועה ועזר להוציאה ונסעו יחדיו לאותו כפר. כבואו מצא לנכון האיש ההוא כשהדליק בעצמו נרות שבת. ויהי כראות הכפרי את אורחו השתומם ושאל אותו מה לך פה ואיך באת לכפר בשעה מאוחרת כזו בערב שבת אמר לו הר' לייב כי ברצונו לשבות שבת אצלו. מיד התרגז אותו האיש וגער בו מיבקשך לבא הנה אינני חפץ לזון אותך לך לך מיד מביתי כעס והתקצף עליו מאוד. אבל הר' לייב שידע כי בוודאי לא על חנם שלחו רבו הקדוש הנה, אמר לו דע כי אני יגעת הרבה והלכתי ברגלי מעירי ווילקוטש לא למען אשר אשבות פה בכפר כי אם הלכתי לפרעמישלין להסתופף בצל רבי הקדוש ר' מאיר אבל מיד בבואי שלחני אליך וציוה עלי שלא אזוז ממך כל יום השבת ופקודתו תשמור רוחי גם כאשר תריב עמי ותכעוס עלי. ויהי בשמוע הכפרי דברי הר' לייב חוורו פניו כסיד והסכים שישאר אצלו בשבת:

בנתיים התבונן הר' לייב כי האיש לבדו בביתו והתחיל לדרוש מאת הכפרי על אשתו ויוודע לו כי נסעה מזה על איזה ימים והוא נשאר פה

מדזיקוב זכר צדיק לברכה על מצוה אחת שלא קיים כהוגן. שפעם אחת בא לפני רבינו חסיד אחד מדזיקוב ואחרי שהציע בקשותיו לפני רבינו וברכו בקודש. אמר לו הן אתה מדזיקוב כשתבא לביתך תפרוס בשמי בשלום הרב הצדיק ר' אליעזר ותאמר לו בשמי כי מאיר מתפלא מאוד שצדיק כמוהו ישב בסוכה שהיה עליי סכך פסול ובלא הסכך הפסול היתה חמתה מרובה מצלתה. כבא החסיד לעירו הלך מיד להרב הצדיק ר' אליעזר זכר צדיק לברכה ואמר לו מילה במילה כפי אשר שמע מפי רבינו. מיד פנה עצמו הרב הקדוש ר' אליעזר לבנו הרב הקדוש ר' מאיר זכר צדיק לברכה. ואמר לו הן אמרתי לך כי הסוכה היא חמתה מרובה מצלתה ואתה אמרת כי צלתה מרובה והנה תשמע כי הרב הקדוש מפרעמישליין גם הוא אומר כי היה חמתה מרובה. אבל מה שיאמר כי היה סכך פסול לא אדע לכן צוה לרתום מיד הסוסים ותיסע לברניוב ותדרוש אודות סכך הסוכה כי בטח דברים בגו. וסיפר הרב הקדוש ר' אליעזר זכר צדיק לברכה כי בערב החג הוכרח לעזוב ביתו עם בנו הרב הצדיק ר' מאיר זכר צדיק לברכה מיראה

לבדו. ויאמר לו הר' לייב אי"כ אני אורח לחברה אתך ביום השבת לבל תלין בבית יחידי. אמנם הכפרי התחיל להשתמט עצמו ממנו אבל הר' לייב לא זו ממנו כפקודת רבו הקדוש. ויהי אחרי אכלם באישון לילה והוא עם הכפרי בחדר נשמע מבחוץ קול דפיקה בחלון ואחר כך קול נכרית שקראה את הכפרי בשמו ותאמר לו כי באה לנכון כמדובר ביניהם. ויתחלחל הכפרי ואך בהיות ר' לייב חסיד עמו בחדר ומה גם אחרי שבבואו והזכירו את רבו הקדוש אשר עיניו למרחוק צופיות לא מש דמות דיוקנו הקדוש ממחשבתו ובוש מפניו לעבור עבירה חס ושלום וגם הר' לייב חסיד חיזק אותו ביראת ה' על ידי זה התחזק ולא פתח הדלת עד כי חדלו הדפיקות ותלך לה. אחרי כן שבת הר' לייב אצלו כל יום השבת בשמחה כי נתגלגל זכות על ידו להציל האיש מעבירה מתועבת רחמנא ליצלן וגם הכפרי נתקשר יותר ברבו הקדוש בהכירו איך הוא חרות על לבו הטהור לשמור אותו:

קיום מצוה שלא כהוגן

ברוח קדשו העיר רבינו פעם אחת גם את הרב הקדוש ר' אליעזר

האשה אמרה כי בעלה הוא חולה מסוכן וכבודו אומר שהוא בריא ^{א"י 1234567} אולם, הנהיה כדבר הזה. ויאמר לו רבינו אם לא תאמינו שלחו את המשמש אל בית האשה ותווכחו לדעת אם כנים דברי. ויעש הרב כן וישלח את המשמש אל בית האשה וימצא את בעלה הולך הנה והנה בחדר על משענתו. ויתפלאו מאוד הגאון בעל ישועות יעקב ובנו הג"מ מרדכי זאב עליהם השלום ויאמרו לרבינו יגיד נא לנו כבודו במה כחו גדול לעשות מופתים כאלו ולהיות רבי ילמד גם אותנו לעשות כן. ויאמר להם רבינו אנכי אשאל לכם פירוש כוונת חכמינו זכרונם לברכה בגמרא ידועה ואם תגידו לי הפשט הנכון אלמד אתכם להיות רבי:

הנה חכמינו זכרונם לברכה ספרו לנו על ר' חנינא בן דוסא שהיה מתפלל על החולים ואומר זה חי וזה מת (ברכות דף ל"ד). והנה מה שאמר זה חי ניחא אבל מה שאמר זה מת יפלא מי ביקש זאת מידו להוציא מפיו דבר רע הלא סייג לחכמה שתיקה ובכלל הן די לצרה בשעתה ואקדומי פורענותא לא מקדמינן ולא ידעו הגאונים הנ"ל להשיבו על זה דבר.

שלא ילקח לצבא ובאו לברניוב ^{א"י 1234567} ושם מצאו איזה סוכה וסככו אותה בחפזון ולזאת שלח עתה לראות ^{א"י 1234567} אפשר שהסוכה עודה קיימת. וכן היה כי בנו זכר צדיק לברכה בא אחר כך בחזרה וסיפר כי בסולם עלה על הסוכה ובדק הסכך ומצא שם בין הסכך כלים שפסולים לסכך ובלעדם היתה הסוכה חמתה רובה מצלתה:

^{א"י 1234567} אגור החכמה

בריא אולם

פעם אחת איקלע רבינו הקדוש לעיר לבוב והלך לקבל פני המרא דאתרא שהיה הוא מרן הגאון המפורסם בעל ישועות יעקב זכר צדיק לברכה. ובהיותו בביתו באה אשה אחת לפני רבינו ותבך ותתחנן שיבקש רחמים על חולה שבביתה שהוא מסוכן לא עלינו והרופאים אמרו נואש לחיו. ויאמר לה רבינו לכי לביתך כי בעלך כבר שב לאיתנו והוא בריא אולם כאחד האדם. ויהי כמצחק בעיני הגאון האב בית דין ובעיני בנו הג"ר מרדכי זאב ז"ל והרגיש רבינו הקדוש זאת והקפיד מאוד באמרו מלאכט שוין פון מאירין אוין:

ויצטדק הג"ר מרדכי זאב עצמו לפניו באמרו איך לא אשחוק הן

אזי הצדיק משתדל בתפלתו להעביר את רוע הגזירה ולשים אותה על ראש נכרי אשר לא מבני ישראל הוא וזה עשה רבי חנינא בן דוסא שאמר זה החולה חיה יחיה וזה היינו הרשע בעווננו ימות תחתיו וזה גם כן כוונת הכתוב בפרשת עקב והסיר ה' ממך כל חולי גוי' ונתנם בכל שונאיק (דעת זקנים מפירקא דרבי מאיר). ומני אז כיבד מאד מרן הגאון בעל ישועות יעקב את רבינו הקדוש:

קשריו עם הרב שלמה קלוגר

וחיבה יתירה נודעת היתה ביחוד בין רבינו הקדוש ובין מרן הגאון האמתי צדיק יסוד עולם כבוד קדושת מוהר"ר שלמה קלוגער זכר צדיק לברכה המגיד מבראד ומרן הגאון עמוד התורה השתוקק להתקרב לרבינו עמוד העבודה וגמילות חסדים כאשר כתב הגאון זכר צדיק לברכה בהספדו על רבינו שהדפיס בשם "מאיר עיני המחכים לסליחתו" הספד מר על הסתלקות הרב המפורסם **הצדיק** המקובל **אלקי** חסיד ועניו מוהר"ר מאיר זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא, מפרעמישלין. שכתב שם בענוות צדקו בראש ההספד אמר המקונן גלוי וידוע בשער בת רבים דברי חכמינו זכרונם לברכה

פתח רבינו הקדוש ואמר אנכי אגיד לכם תירוץ נכון הנה חכמינו זכרונם לברכה אמרו שהקב"ה גוזר גזירה וצדיק מבטל (מועד קטן ט"ז) לכאורה קשה איך יוכל צדיק לשנות רצון הבורא ית"ש וכי אדם הוא להתנחם. אך התירוץ הוא הנה כתיב ואתן אדם תחתיו ודרשו חכמינו זכרונם לברכה אל תיקרי אדם אלא אדום (ברכות ס"ג) וגם כתיב נתתי כפרך מצרים. והיינו שלפעמים גובר מידת הדין על בר ישראל אז נותן לו השם יתברך נפש רשע ופודה בזה נפש הישראלי (יעוין בהגהות מקור חסד שעל הספר חסידים סימן תרפ"א שהראה מקור לזה בזוהר הקדוש פרשת בא (ל"ג ע"א) בשעתא דאמר משוט בארץ בעא מיני למיעבד דינא בישראל וכו' ושם פרשת בלק (ר"ה ע"א) ותליסר בני נשא אזמין ל" תחותי וכו' ומבואר בתוספות הזהר שם (דף ד"ש ע"ב) אבל מה אעביד דהא יהבית רשו לחויא לנזקא דא היא עיטא ואתן אדם תחתיו מאי איהו אדם דיהב קוב"ה תחותי ההוא אדם דאתי מעמא אחרא וכו' ובזוהר חדש פרשת בלק במעשה ברבי אלעזר ברבי שמעון חיויא חיויא ידענא מאי את בעי וכו' עיין שם וברש"י שבעין יעקב מעילה י"ז ע"ב בר"א בנו של ריב"ח. וכמו כן עושה הצדיק כאשר תצא פקודה מהשם יתברך על איש ישראל שימות חס ושלוש

כמו שפוסק ר' שלמה למטה כך פוסקים למעלה

וגם רבינו הקדוש חיבב מאוד את רבינו הגאון ר' שלמה קלוגער זכר צדיק לברכה ואמר מאיר רואה בשמים שכמו שפוסק ר' שלמה למטה כך פוסקים למעלה במתיבתא דרקיע (דעת זקנים שיחות צדיקים). ופעם אחת בא אחד מתושבי בראד לפני רבינו בפרעמישליין וישאלהו רבינו הידעת את הגאון הקדוש ר' שלמה המגיד בעירך. ויתמה האיש ויאמר מה זו שאלה מי האיש בעירנו אשר לא ידע את רבינו ויאמר לו רבינו הקדוש כשתבא אל עיר בראד תלך אליו ותמסור לו פריסת שלום ממני ותאמר לו בשמי ידעתי כי על מזבח לבבו תוקד אש בוערה והיה אם יגע בו עץ גפרית אחד אז הבערה ללהב תצא ותהי לאש מתלקחת שלהבת יה (ספר דעת זקנים, שבחן של חכמים):

מי מקדים פני מי

ופעם אחת ראה רבינו חתימת יד קדשו של מרן הגאון מוה"ר שלמה קלוגר זכר צדיק לברכה בסוף תשובה אחת להלכה והוטבה

"מילתא גנאי דאית בד קדים אומר החסיד" והנני לקיים דבריהם הקדושים אם אמנם ידעתי כי אין בי דעת להבין מעלת הצדיקים ומעשיהם הטובים כי לא באתי לכלל העבודה והיראה לקיים בי מאמר הכתוב אז תבין יראת ה' ודעת קדושים תמצא אך אף אם אני מכיר ערכי ודלות מעשי על כל זאת מעלת הרב הצדיק המופלג המפורסם איש אלקים מורינו ורבינו הרב רבי מאיר זכרנו לברכה לחיי העולם הבא אף כי לא בינת אדם לי הכרתי מקצת מעשיו הטובים הגלויים לעיני כל מהם ענוותנותו וצדקת פזרונו בישראל ומואסו בהבלי עולם ובבצע כסף וקיים בנפשו יהיו עניים בני ביתך זה ענין הגלוי ועיקר לכל. הנה דין גרמא שהרהיבונני רעיוני להתקרב אליו בחיים חיותו וזכיתי לראותו פעמיים כראות פני אלקים וכו'. ואחר כך כותב מרן הגאון זכר צדיק לברכה בזה הלשון הרב הצדיק המפורסם בצדקתו וכו' לפי גדלו ומעשיו היה ראוי להיות מפורסם יותר ויותר אך פשטות שלו וענוה שלו גרם שלא הבינו הכל גדלו:

אורח פה אבל הלא יתרו הלך
מרחק רב ממדין לעד הנה ואני
הלכתי דרך קצרה לזאת שאל
האיש משה תחילה בשלום יתרו.
כן היום אמת שכבוד קדושתו נסע
איזה פרסאות אבל אנכי נסעתי
הנה מבראדי לכן מגיע לי שלום
מקודם (שם, שמע שלמה):

אורי' 1234567

התועדות הצדיקים

ואחרי אשר המתקו שם סוד יחד
אשר לא נודע שום דבר משיחתם
הקדושה טרם הפרדס אמר רבינו
הקדוש כתוב בתורה ומלכי צדק
מלך שלם הוציא לחם ויין והוא
כהן לאל עליון. כי כאשר שני
צדיקים יתוועדו יחד כל אחד
מתדבק בקדושת השני ותכלול
הקדושה והיה המשכן אחד. והנה
אברהם היה עוסק תמיד במצוות
הכנסת אורחים ביתו היה פתוח
לרווחה לכל עוברי דרך ומלכי צדק
הוא שם ישב בבית מדרשו הגה
בתורת אל חי ותורה יבקשו
מפיהו. וכאשר נזדמנו יחד שני
הצדיקים התדבק כל אחד
בקדושת חבירו ולמד מדתו וזהו
שכתוב ומלכי צדק זהו שם הוציא
מאת אברהם אבינו עליו השלום
לחם ויין מדת פרנסת עניים בכל
צרכיהם. והוא (אברהם אבינו)
הוציא מאת שם מדת כהן לאל

החתימה מאוד בעיניו ומני אז חפץ
לראות גם את צורתו וכתב אל
המגיד זכר צדיק לברכה שחפץ
להתראות פנים אתו ונתוועדו
שניהם יחד בכפר אחד הסמוך
לזלוטשוב. וכאשר באו שמה היה
המגיד בבית יהודי אחד ורבינו
התאכסן בבית יהודי אחר שם.
ושלח רבינו הקדוש את הגבאי שלו
לשאול את פי המגיד זכר צדיק
לברכה שיאמר על פי דת ודין תורה
מי צריך לילך להקדים שלום
לחבירו אחרי ששם שניהם הם
אורחים והשיב מרן הגאון זכר
צדיק לברכה כי על פי התורה צריך
רבינו הקדוש להקדים לתת לו
שלום ויעש רבינו הקדוש כן והלך
לחדרו של הגאון מוה"ר שלמה
קלוגר ונתן לו שלום. ואחר כך
שאל אותו איי איפה מקור הלכה
זו. והשיב הגאון ר' שלמה זכר
צדיק לברכה דבר זה מקורו
בתורה על פי דברי חכמינו זכרונם
לברכה בפרשת יתרו ויצא משה
לקראת חותנו וישאלו איש לרעהו
לשלום ופירש רש"י והוא
מהמכילתא מי הקרוי איש זה
משה. הנה שם במדבר הי' גם כן
שניהם על הדרך ולמה הקדים
משה לדרוש שלום יתרו. אחשבה
כי משה רבינו עליו השלום אמר
בדעתו הן אמת כי גם אני הנני

ערבות וערב אינו משלם תוך הזמן
ובודאי הוי מיתה בזמנה ולכן דיוק
שפיר כשם שהם תמימים כך
שנותיהן תמימות:

עליון עובד בקודש לפני ולפנים
(שיחת חולין (של תלמידי חכמים)
החדש, שיחות צדיקים):

בסוד שיח

אוצר החכמה

ופתח רבינו הקדוש ואמר כתיב
נודע בשערים בעלה (משלי ל')
דהנה ידוע ששונאי דוד אמרו
שנכשל חס ושלום באיסור אשת
איש וכמו שאמרו חכמינו זכרונם
לברכה שאמרו לו הבא על אשת
איש מיתתו במאי? אבל באמת הן
אמרו רבותינו ז"ל ראוי היתה בת
שבע לדוד מששת ימי בראשית
(סנהדרין דף ק"ז) ואמרו כל
האומר דוד חטא אינו אלא טועה
(שבת דף נ"ה ויעוין בהקדמת הזוה"ק
חלק א' דף ח' ע"ב והכי מוכרח מאשר
הצטער דוד המלך עליו השלום אחרי כן
על הילד בחלותו והתפלל עליו שיחיה
בעוד שהנביאים התפללו על הממזר שלא
יחיה עיין שער המלך הלכות טומאת מת
בשם הילקוט והמעוות לא יוכל לתקון כל
זמן שהפסול בחיים ובכן מאשר התפלל
עליו דוד אחרי כן מוכרח דלא הוי פסול
כלל). והנה איתא (בשבת ל' ע"א)
כשביקש שלמה להכניס הארון
לבית קדשי הקדשים דבקו שערים
זה בזה וכו' כיון שאמר זכרה
לחסדי דוד מיד נענה באותה שעה
נהפכו פני שונאי דוד כשולי קדירה
הרי שעל ידי השערים נודע שלא

ועוד פעם אחת נתוועדו יחד צדיקי
עולם אלו באם הדרך. ואמר רבינו
הקדוש למרן המגיד שיאמר איזה
דבר תורה. ציוה הגאון ר' שלמה
קלוגר זכר צדיק לברכה להביא לו
איזה ספר והביאו לו פתחו ומצא
שהביא על פרשת חיי שרה מה
שאמרו במדרש הדא הוא דכתיב
יודע ה' ימי תמימים כשם שהם
תמימים כך שנותיהם תמימים
והביא שם עוד על הפסוק ותמת
שרה בקרית ארבע מה שאמרו
רבותינו ז"ל רגלוהי דבר נש אינהו
ערבין ב' ודרש בעל הספר כדרכו.
ומיד התחיל הגאון רבי שלמה
קלוגר לשלב המאמרים האלו
בדרוש באמרו הנה חכמינו זכרונם
לברכה אמרו בבעל חוב עביד אינש
דפרע בגו זמנו [עשוי אדם לפרוע
חוב בתוך זמנו] אבל ערב אין דרכו
לפרוע תוך הזמן דסבר אולי יפרע
הלווה בעצמו רק אם הלווה אינו
פורע בזמנו מוכרח הוא לשלם.
והנה שרה מתה בקרית ארבע לא
בעירה ומקומה ועל זה אמרו
רבותינו ז"ל רגלוהי דבר נש אינן
ערבין ב' ואם כן המיתה היא

חטא דוד וזהו שכתוב ^{לחטא} נודע ^{לחטא} בשערים כלומר ע"י השערים נודע שהיה באמת בעלה של בת שבע כדין וכתורה ולא חטא כלל: ^{לחטא}

ואלמים [בריונים] והיו גונבים את האקציו ולא הרווחתי מאומה וכל כספי אשר הוצאתי הלך תמס [הפסדתי] ולא נשאר לי בלתי אם גויתי.

הרב אברהם בנימין קלוגר

וסיפר הגאון ר' אברהם בנימין קלוגר זכר צדיק לברכה בנו של מרן הגאון רבי שלמה קלוגר כי זה שנים הרבה היה בלבוב והלך לקבל פני ידידו הרב הגאון ר' אורי זאב סאלאט ז"ל דיין ומורה צדק שם וכאשר בא אל הרב הנ"ל אמר לו שמחתי מאוד כי כבוד הדרת גאונו בא היום הנה כי יש פה איש אחד עשיר ועתיר נכסין אשר בא הנה לדין תורה והוא היי אצל מר אביכם הרב הקדוש זצוק"ל בעת אשר התוועד עם הרב הקדוש ר' מאירל זכר צדיק לברכה ויספר לכבוד הדרת גאונו מופת שהי' לו מן הני קדושים הנ"ל. עוד הם מדברים והאיש הנ"ל בא הביתה ובשמעו כי הוא בן לאותו צדיק הגאון הקדוש מוה"ר שלמה קלוגר זצוק"ל נפל על צוואריו וישקהו ויחבקהו. ויאמר לו אספרה לכם מופת מן אביכם ומן הרב הקדוש רבי ר' מאירל זכר צדיק לברכה. אנכי הייתי חוכר האקציו בכפר פלוני הסמוך לעיר פמאהרן. והנה הערלים יושבי הספר היו תקיפים

בעת ההיא אשר אביכם התוועד עם הר"ר מאירל הייתי בעיר פמאהרן ושמעתי זאת חיש מהר רצתי לביתי ואמרתי לאשתי כי רצוני לנסוע לכפר אשר התוועדו הצדיקים האלו ולשפוך לפניהם מרי שיחי, אשתי הסכימה על זה ונסעתי לשם. כבואי שמה מצאתי אלפי אנשים עומדים אצל הבית ואינם מניחים אותם ליכנס כי הצדיקים הנ"ל סגרו עצמם בחדר מיוחד ואין איש אתם. אנכי מרוב שיחי דחקתי את עצמי בין ההמון הרב עד אשר ניגשתי אל הדלת ואחזתי במנעול הדלת. הגבאי אשר עמד אצל הדלת, היטב חרה לו ויחרפני באמרו הן רואה אתה כי אנשים גבירים ורבנים עומדים כאן מעמוד השחר ואינם יכולים ליכנס ואתה תרהיב בנפשך עוז לכונוס ובדברו הכה על ידי אשר אחזה במנעול הדלת. ומגודל ההכאות צעקתי "גוואלד" עד אשר נשמע קולי להצדיקים הנ"ל

הראו לו מהשמים

אהבת שני צדיקי עולם אלו התמידה כל ימי היותם עלי אדמות שם, המגיד מבראד לא מש מזכרון רבינו הקדוש ובתואר זה קרא אותו גם כאשר נסע מרן הגאון רבי שלמה קלוגר זכר צדיק לברכה מבראד וקיבל הרבנות בעיר בערזאן. באמרו מאיר רואה כי ר' שלמה הוא מגיד בבראד ולא רב בבערזאן ששם הוא רואה שיהיה ר' פייוויש רב (ונתקיים בר' פייוויש זרע זרעו כנודע). וכן היה מיד בשבוע השני מדי בא הגאון רבי שלמה קלוגר לבערזאן חלה והיה מסוכן נפש לא עלינו וקיבל עליו כי אם יחייהו ה' יחזור לבראד כי בחליו הראו לו מן השמיים שאין כאן מקומו וכן היה שנתרפא הגרש"ק זכר צדיק לברכה ושב לעיר בראד ושם הרביץ תורה והפיץ מעיינותיו חוצה כדברות רבינו הקדוש זכותו יגן עלינו:

איצטלא דרבנן

והנה נודע כי מדרכו של רבינו הקדוש היה לקנטר את אלו הלובשים באיצטלא דרבנן אם לא

ויאמרו להגבאי שיניח להכנס האיש אשר צעק גוואלד ובעל כורחו עשה הגבאי כן.

כבואי החדרה וראיתי פני הצדיקים שהיו יושבים ומשוחחים בדברים העומדים ברומו של עולם עמדתי כבול עץ ולא יכולתי לפתוח פי לדבר דבר. אמר לי הר"ר מאירל זכותו יגן עלינו מה מבוקשך. ובשפתים נעות החילותי לספר את כל צרותי ואמר הרב הקדוש ר' מאירל אל אביכם הגאון הקדוש זכר צדיק לברכה בזה הלשון בראדער מגיד [המגיד מבראד] נאמר שנינו ותקופתו על קצותם כלומר התקופות שלו יהיה על האקציו. ויאמרו שניהם כן אנכי לא הבנתי דבריו ועמדתי שם עוד ויאמר לי הרב רבי מאירל למה תעמוד עוד הלא אמרתי לך ותקופתו על קצותם. ואף שלא הבנתי גם אז כוונת הדברים בכל זאת הוכרחתי לילך משם ונסעתי לביתי. וסיים האיש ההוא מה אומר לכם יקירי מני אז נפל פחד ומורא גדול על הערלים וחדלו לגנוב את האקציו ומצבי הוטב לאט לאט עד שכעת אני ב"ה עשיר ועתיר נכסין והוני יעלה יותר מן שלשים אלפים ר"כ (עשר עטרות):

זכר צדיק לברכה לנאדבורנא ואמר לו הרב הקדוש ר' בערטשי זכר צדיק לברכה למה יסע כבודו ויטלטל עצמו בדרך ישב בביתו נאווה קודש ויהיה לו כל צרכו. וכאשר נסע הרב הקדוש מזידיטשוב משם לפרעמישליין כבדו רבינו מאוד ובשבת קודש בבוקר שאלו רבינו מה מעשהו ומה פרנסתו וחשב הרב הקדוש ר' אייזיקל זכר צדיק לברכה בדעתו הן כתיב ממצוא חפצין ודבר דבר ומיד הרגיש רבינו ויאמר אמור עם שאדט נישט [לי זה אינו מזיק] והשיבו כי הנגיד ר' דוד זלאטיס הבטיח לו שישתדל עבורו איזה התמנאות דיינות בעיר באלחוב. אמר לו רבינו שוב לביתך לזידיטשוב והיה רבי ואל תהי דיין. אמר לו הרב הקדוש ר' אייזיקל הן אמרו רבותינו ז"ל פשוט נבילה בשוק ואל תצטרך לבריות ואני מפרש בפשטות פשוט איבעיות ושאלות בדיני נבילה וטריפה רצונו לומר התמנה לדיין מורה הוראה ואל תצטרך לבריות שלא תהי רבי ותקח מעות מבריות אמר לו רבינו הקדוש דע לך כי סוף כל סוף תוכרח לקבל על עצמך עול הרבנות דמשמיא מוקמי לך נסע לביתך ותמצא שם אנשים מחכים לבואך והנהג נשיאותך ברמה ומני

היו ראויים לכך גם בר אבהן כשלא היה בר אוריין לא נשא פניו. ופעם אחת אמר על לשון הכתוב "יתבן אין ניתן לעבדיך ולבנים אומרים לנו עשו" בדרך צחות כדרכו בקודש תבונה אין בהם ולבנים ווייסע קאפטאנעס כדרך רבייס [מעיל כדרך האדמור"ים] אומרים עשו לנו. אבל מי שהרגיש בו ברוח קדשו כי ראוי הוא לכך וכי לאילנא רבא יתעביד אשר בצלו יסתופפו אלפי בני ישראל לשמוע ממנו דברי אלהים חיים אותו כיבד מאוד קרבו וחיבבו וחיזק אותו טרם שנתגלה בעולם רוב קדושתו ומדריגתו. כמו רבינו הקדוש המפורסם מוהר"ר יצחק אייזיק מזידיטשוב זכותו יגן עלינו שכנודע עסק בעבודתו הקדושה בהסתר גדול ונדד מעיר לעיר ואך מכיריו תמכו בידו לפרנס עצמו ואנשי ביתו.

משחיר עצמו על דברי תורה

וכבר הזכרתי כי להרב הקדוש ר' בערטשי מנאדבורנא זכר צדיק לברכה היתה קופה מיוחדת בשביל השווארצען יונגער מאנטשיק [אברך שמשחיר עצמו על דברי תורה] שכן קרה את הרב הקדוש ר' אייזיקל בימי עלומיו. ופעם אחת בא הרב הקדוש ר' אייזיקל